Bölgesel finansal gözetim ve işbirliği

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

1997'nin dersi

D.III. Bölüm'de incelenen 1997 Asya mali krizi, Doğu Asya hükümetlerine sert bir ders bıraktı. Ortodoks politikalar izlemiş olan ülkeler ani sermaye kaçışıyla karşı karşıya kaldı. Uluslararası Para Fonu'ndan (IMF) aldıkları yardım, bölgede birçok kişinin müdahaleci ve kısmen hatalı bulduğu koşullara bağlıydı. Japonya'nın bir Asya Para Fonu önerisi, ABD'nin ve IMF'nin muhalefeti nedeniyle 1997'de başarısız oldu.[1] Bölgesel bir likidite kaynağı fikri daha mütevazı bir biçimde yaşamaya devam etti.

6 Mayıs 2000'de on ASEAN devletinin ve Çin, Japonya ve Kore'nin maliye bakanları Tayland'ın kuzeyindeki Chiang Mai'de bir araya geldi ve ikili swap düzenlemelerinden oluşan bir ağ, yani Chiang Mai Girişimi üzerinde anlaştı.[2] Swaplar, güç durumdaki bir üyenin kendi para birimi karşılığında başka bir üyenin merkez bankasından döviz borçlanmasına olanak veriyordu. İkili oldukları için her swapın ayrı ayrı devreye sokulması gerekiyordu. Bu da ağı kriz anında yavaş ve belirsiz kılıyordu.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Çok taraflı güvenlik ağı

Üyeler bu nedenle ağı tek bir çok taraflı anlaşmaya dönüştürdü. 28 Aralık 2009'da imzalanan Çok Taraflılaştırılmış Chiang Mai Girişimi (CMIM), 120 milyar ABD doları (US$120 milyar) büyüklüğüyle 24 Mart 2010'da yürürlüğe girdi. Sonraki bir değişiklik büyüklüğü US$240 milyara çıkardı ve bir üyenin IMF programı olmaksızın kullanabileceği payı yüzde 20'den yüzde 30'a yükseltti. Kaynaklar bu iki katına çıkarmanın tarihi konusunda farklılık gösterir. Üyeler bu konuda Mayıs 2012'deki Manila toplantısında anlaştı, değiştirilmiş anlaşma ise 2014'te yürürlüğe girdi. 2021'den bu yana yürürlükte olan bir başka değişiklik, IMF programı olmaksızın kullanılabilecek payı yüzde 40'a çıkardı ve üyelerin gönüllülük esasına göre yerel para birimleriyle katkıda bulunmasına olanak verdi.[3]

CMIM bir taahhüttür ve para tutmaz. Her üye, başka bir üye düzenlemeden yararlandığında rezervlerinin belirli bir tutarını swaplar yoluyla sağlamayı taahhüt eder. Düzenlemenin yerleşik iki imkânı vardır: hâlihazırda ödemeler dengesi güçlüğüyle karşı karşıya olan üyeler için bir istikrar imkânı ve durumu kötüleşebilecek üyeler için bir ihtiyati kredi hattı. Üçüncüsü olan hızlı finansman imkânı, salgınlar veya doğal afetler gibi ani şoklar için tasarlanmıştır.[4] Hızlı finansman imkânı üç adımda şekillendi. AMRO'nun sayfaları bu adımları farklı ifadelerle kaydeder. Üyeler 2023'te imkânı kurmayı kabul etti, 2024'te tasarımını tamamladı ve 2025'te onu getiren anlaşma değişikliğini onayladı.[5]

Katkılar ve oy gücü

Taahhütlerin dağılımı ekonomik ağırlığı yansıtır. Hong Kong dahil Çin ile Japonya'nın her biri US$76,8 milyar, yani toplamın yüzde 32'sini, Kore ise US$38,4 milyar taahhüt eder. Böylece üç kuzeyli üye yüzde 80'i sağlar. On ASEAN üyesi kalan US$48 milyarı karşılar. Singapur US$9,104 milyar, yani yüzde 3,793 taahhüt eder. Bu tutar Endonezya, Malezya, Filipinler ve Tayland'ınkiyle aynıdır. 2,5'lik alım çarpanıyla Singapur karşılığında US$22,76 milyara kadar kullanabilir. Oy gücündeki payı yüzde 4,369'dur.[6]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Singapur için düzenleme öncelikle bir bölgesel dayanışma eylemidir. Ekonomisine oranla dünyanın en büyükleri arasında yer alan resmî rezervleriyle şehrin bu imkâna ihtiyaç duyması pek olası değildir. Taahhüdü, finans merkezinin komşularının istikrarında payı olduğunu gösterir. Komşuların krizleri şehrin bankalarını, ticaret finansmanını ve servet yönetimi işini aynı ölçüde etkiler. Sigorta her iki yönde işler, çünkü bir komşunun para birimine yönelik bir hücum, o komşuya Singapur'dan kredi veren bankalar için hızla bir soruna dönüşebilir.

AMRO: şirketten uluslararası kuruluşa

Bir güvenlik ağı, destek vermek zorunda kalabileceği ekonomileri izleyecek birine ihtiyaç duyar. ASEAN+3 üyeleri bu nedenle bir gözetim ofisi, ASEAN+3 Makroekonomik Araştırma Ofisi'ni (AMRO) kurdu. Bir antlaşmanın müzakeresi ve onaylanması yıllar alacağı için AMRO, 2011'de önce Singapur Şirketler Kanunu uyarınca garantiyle sınırlı bir şirket (CLG) olarak kuruldu.[7] Bu yöntem, üyeler kalıcı statüsünü müzakere ederken ofisin personel almasına, yer kiralamasına ve çalışmaya başlamasına olanak verdi. MAS, AMRO'nun kuruluşu için farklı bir tarih verir: Mart 2010. Bu tarih CMIM'in yürürlüğe girişine ve ofisin kurulması kararına karşılık gelir.[8]

Üyeler AMRO'yu Kuran Anlaşma'yı Ekim 2014'te imzaladı. Anlaşma 9 Şubat 2016'da yürürlüğe girdi ve şirketi uluslararası bir kuruluşa dönüştürdü. Bu olay 19 Şubat 2016'da MAS Binası'nda düzenlenen bir törenle kutlandı.[9] Ofisleri 10 Shenton Way'deki MAS Binası'ndadır. Bu da bölgesel gözetim ofisini Singapur'un merkez bankası ve finansal düzenleyicisiyle aynı çatı altına yerleştirir.[10]

Singapur şirketinden antlaşmaya dayalı bir kuruluşa dönüşüm bir örüntüyü gösterir. Singapur hukuku, diplomatlar işlerini bitirmeden uluslararası bir projenin başlamasına olanak veren bir araç sağladı. Değişken Sermayeli Şirket (VCC) ve trust rejiminin özel yatırımcılara sunduğu aynı esneklik (bkz. E.IV. Bölüm) burada bir grup devlete hizmet etti. Antlaşma yürürlüğe girdikten sonra, International Organisations (Immunities and Privileges) Act uyarınca çıkarılacak bir kararnameyle kuruluşa ayrıcalık ve bağışıklıklar tanınabildi.[11]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

AMRO'nun çalışmaları

AMRO misyonunu, gözetim, CMIM'e destek ve teknik yardım yoluyla bölgenin makroekonomik ve finansal istikrarına katkıda bulunmak olarak tanımlar. Üyeleri on ASEAN devleti ile Çin, Hong Kong, Çin, Japonya ve Kore olmak üzere toplam on dörttür. Ofis her üyeye IMF'nin IV. Madde konsültasyonlarını örnek alan yıllık konsültasyon ziyaretleri yapar. Ülke raporları, bölgesel ekonomik görünüm raporu ve finansal istikrar ile maliye politikasına ilişkin raporlar yayımlar. Salgından önceki temsilî bir yıl olan 2019'da 13 yıllık konsültasyon ziyareti ve 15 ara ziyaret gerçekleştirdi.[12]

Tahminleri bölgedeki bankalar ve yatırımcılar tarafından yakından izlenir. AMRO, 5 Ekim'de finansal istikrar raporuyla birlikte yayımlanan bölgesel görünüm raporunun Ekim 2026 güncellemesinde ASEAN+3 bölgesi için hem 2026 hem de 2027'de yüzde 4,1 büyüme, 2026'da yüzde 1,6 ve 2027'de yüzde 1,7 enflasyon öngördü. Baş ekonomisti, yapay zekâdaki yatırım döngüsünü giderek genişleyen bir yelpazedeki bölgesel faaliyetin destekçisi olarak gösterdi.[13]

Singapur'da IMF

Singapur'un IMF ile ilişkisi bu bölgesel düzenlemelerin çoğundan eskidir. Ülke Fon'a bağımsızlıktan bir yıl sonra, Ağustos 1966'da katıldı. O sırada Başbakan Yardımcısı ve Maliye Bakanı olan Tharman Shanmugaratnam, 2011'den 2015'e kadar Fon'un başlıca bakanlar düzeyindeki organı olan Uluslararası Para ve Finans Komitesi'ne (IMFC) başkanlık etti.[14] IMF Singapur ekonomisini her yıl incelemeye devam eder. Kasım 2026'da Fon'un ülke sayfasında kayıtlı en son IV. Madde konsültasyonu, İcra Kurulu tarafından 9 Temmuz 2025'te tamamlandı. Personel raporu 16 Temmuz 2025'te yayımlandı.[15]

IMF'nin şehirdeki kurumsal varlığı, Asya krizinin ertesi yılı olan 1998'de kurulan IMF-Singapur Bölgesel Eğitim Enstitüsü'dür (IMF-STI). Enstitü maliye bakanlıkları, merkez bankaları ve istatistik kurumlarının yetkililerine makroekonomik ve finansal yönetim ile ilgili hukuki ve istatistiki konularda eğitim verir. MAS enstitüyü IMF, Singapur Hükümeti ve Japonya Hükümeti tarafından ortaklaşa finanse edilen

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

bir kurum olarak tanımlar. Enstitünün kendi internet sitesi ise ortakları arasında Kore Hükümeti'ni de sayar.[16] Finans merkezi için enstitü sessiz bir değerdir. Bölgenin yetkililerinden kuşaklar Singapur'da haftalarca kalarak maliye ve para politikası analizinin tekniklerini öğrendi. Bunların birçoğu daha sonra kendi idarelerinde üst düzey görevlerde Singapur'un bankaları ve düzenleyicileriyle muhatap oluyor.

Notlar

1. Japonya'nın Eylül 1997 tarihli Asya Para Fonu önerisi ve ABD ile IMF'nin muhalefeti üzerine bu öneriden vazgeçilmesi için bkz. Phillip Y. Lipscy, "Japan's Asian Monetary Fund Proposal", *Stanford Journal of East Asian Affairs*, cilt 3, sayı 1, 2003, s. 93–104. ↩
2. Wikipedia, "Chiang Mai Initiative" (Erişim tarihi: Kasım 2026): "the ASEAN Plus Three countries met on 6 May 2000 in Chiang Mai, Thailand"; amaç ikili swap düzenlemelerinden oluşan bir ağ kurmaktı. ↩
3. AMRO, "History" (amro-asia.org, Erişim tarihi: Kasım 2026): IMF'den bağımsız kullanılabilir payı yüzde 40'a çıkaran 2019 CMIM Paket Anlaşması; 2021, "The amended CMIM Agreement comes into effect"; AMRO, "Regional Financing Arrangements" (amro-asia.org, Erişim tarihi: Kasım 2026), 2021 zaman çizelgesi: değiştirilmiş anlaşma "increases the ILDP from 30 percent to 40 percent" ve "institutionalizes local currency contributions in the CMIM on a voluntary and demand-driven basis"; Wikipedia, "Chiang Mai Initiative" (Erişim tarihi: Kasım 2026): anlaşma 28 Aralık 2009'da imzalandı; "pool worth US$120 billion" "on 24 March 2010" tarihinde başlatıldı; AMRO, "History and Milestones" (amro-asia.org, Erişim tarihi: Kasım 2026): CMIM Anlaşması "size - US$120 billion, (2) IDLP - 20%" ile yürürlükte; 2014'te "size doubled to US$240 billion, (2) IDLP raised to 30%" şeklinde değiştirildi; Wikipedia, "Chiang Mai Initiative" (Erişim tarihi: Kasım 2026): Mayıs 2012'deki Manila toplantısında üyeler "expanding CMIM from current $120 billion to 240 billion" konusunda anlaştı; AMRO, "History and Milestones", değişikliği 2014'e tarihlendirir. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

4. AMRO, "Supporting the Implementation of the CMIM" (amro-asia.org, Erişim tarihi: Kasım 2026): "Collectively, members commit US$240 billion to support one another when needed"; CMIM-SF, CMIM-PL ve CMIM-RFF'nin tanımları ("For urgent financing needs arising from sudden and exogenous shocks, such as pandemics or natural disasters"). ↩
5. AMRO, "History" (amro-asia.org, Erişim tarihi: Kasım 2026): 2023, üyeler "establish the Rapid Financing Facility (RFF)" konusunda anlaşır; 2024, üyeler "finalized the establishment of the Rapid Financing Facility (RFF)"; AMRO, "Regional Financing Arrangements" (amro-asia.org, Erişim tarihi: Kasım 2026), zaman çizelgesi: 2024 toplantısı "endorsed the establishment of the Rapid Financing Facility (RFF)"; 2025, Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları, "introduces the Rapid Financing Facility (RFF)" niteliğindeki değiştirilmiş anlaşmayı onayladı. Bu değişikliğin yürürlüğe giriş tarihi belirtilmemiştir. ↩
6. AMRO, "Members and Voting Power", *Annual Report 2025* (amro-asia.org, Temmuz 2026'da yayımlandı, Erişim tarihi: Kasım 2026) ve AMRO, *Factsheet* (amro-asia.org, 2020 ve 2026 baskıları), "Members' Contribution & Voting Power" tablosu: Çin US$76,80 milyar (%32,00), bunun US$8,40 milyarı Hong Kong, Çin; Japonya US$76,80 milyar (%32,00); Kore US$38,40 milyar (%16,00); Artı Üç US$192,00 milyar (%80,00); ASEAN US$48,00 milyar (%20,00); toplam US$240,00 milyar; AMRO, *Factsheet* (amro-asia.org, Erişim tarihi: Kasım 2026): Singapur, mali katkı US$9,104 milyar (%3,793), alım çarpanı 2,5, azami düzenleme tutarı US$22,76 milyar, oy gücü 12,304 oy (%4,369); Endonezya, Tayland, Malezya ve Filipinler ile aynı. ↩
7. AMRO, "History and Milestones" (amro-asia.org, Erişim tarihi: Kasım 2026): "AMRO is established as a company limited by guarantee in Singapore in accordance with the Singapore Companies Act." ↩
8. Singapur Para Otoritesi, "International Cooperation" (mas.gov.sg, Erişim tarihi: Kasım 2026): "The ASEAN+3 Macroeconomic Research Office (AMRO), located in Singapore, was established in March 2010". ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

9. AMRO, "AMRO is officially established as an international organization in February 2016" (amro-asia.org, Erişim tarihi: Kasım 2026): anlaşma "signed by all ASEAN+3 members in October 2014", "took effect on February 9, 2016"; tören "February 19, 2016" tarihinde "at the MAS building in Singapore" düzenlendi; dönüşüm "from a company limited by guarantee to an international organization". ↩
10. AMRO, *Factsheet* (amro-asia.org, Erişim tarihi: Kasım 2026): "Headquartered in Singapore"; adres "10 Shenton Way, #15-08 MAS Building, Singapore 079117". ↩
11. International Organisations (Immunities and Privileges) Act 1948 (2020 Revised Edition); kanun, uluslararası kuruluşlara kararname yoluyla ayrıcalık ve bağışıklık tanınmasına yetki verir. ↩
12. AMRO, "Who We Are" (amro-asia.org, Erişim tarihi: Kasım 2026): misyon "To contribute to the macroeconomic and financial resilience and stability of the region through surveillance", bölgesel finansman düzenlemelerine destek ve teknik yardımla birlikte; AMRO, *Factsheet* (amro-asia.org, Erişim tarihi: Kasım 2026): üyeler "the 10 member states of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), and China; Hong Kong, China; Japan; and South Korea"; "its 14 member states"; AMRO, *Factsheet* (amro-asia.org, Erişim tarihi: Kasım 2026), "Highlights of 2019 Activities": 13 yıllık konsültasyon ziyareti, 15 ara ziyaret, 13 yıllık konsültasyon raporu, bir amiral rapor (AREO). ↩
13. AMRO, basın bülteni "ASEAN+3: Navigating Shocks Through Stronger Foundations and Deeper Financial Integration", Singapur, 5 Ekim 2026; ASEAN+3 Financial Stability Report 2026 ve AREO Ekim Güncellemesi ile birlikte yayımlandı (PR Newswire kopyası, Erişim tarihi: Kasım 2026): "Growth is projected at 4.1 percent in both 2026 and 2027", enflasyon "at 1.6 and 1.7 percent, respectively"; Bernama, "AMRO Slightly Raises ASEAN+3 2027 Growth Forecast To 4.1 Pct", 5 Ekim 2026, Baş Ekonomist Dong He'den alıntı: "The AI investment cycle is supporting a widening range of regional activities". ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

14. Singapur Para Otoritesi, “International Cooperation” (mas.gov.sg, Erişim tarihi: Kasım 2026): “Singapore has been a member of the IMF since August 1966.”; Singapur Para Otoritesi, “International Cooperation” (mas.gov.sg, Erişim tarihi: Kasım 2026), Tharman Shanmugaratnam’ın 2011–2015 yılları arasındaki IMFC başkanlığı hakkında. ↩
15. Uluslararası Para Fonu, ülke sayfası “Singapore” (imf.org, Erişim tarihi: Kasım 2026): “last Article IV Executive Board Consultation was on July 9, 2025”; IV. Madde ülke raporu 16 Temmuz 2025 tarihlidir. ↩
16. IMF-Singapore Regional Training Institute, internet sitesi (imfsti.org, Erişim tarihi: Kasım 2026): STI “was established in 1998”; “the International Monetary Fund's (IMF) regional training center for the Asia and Pacific region” olarak; adres 79 Robinson Road, CapitaSky #16-01, Singapore 068897; Singapur Para Otoritesi, “International Cooperation” (mas.gov.sg, Erişim tarihi: Kasım 2026): “The IMF-Singapore Training Institute (IMF-STI) was set up in Singapore in 1998”; “It provides training on macroeconomic and financial management, and related legal and statistical issues”; IMF, Singapur Hükümeti ve Japonya Hükümeti tarafından ortaklaşa finanse edilir; IMF-STI internet sitesi (imfsti.org, Erişim tarihi: Kasım 2026) Kore Cumhuriyeti Hükümeti’ni ek bir ortak olarak listeler. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.